

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 4. septembra 2025*

„Predhodno odločanje – Člen 101 PDEU – Načelo učinkovitosti – Odškodninske tožbe zaradi kršitev določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije – Zastaralni rok – Določitev *dies a quo* – Seznanjenost z informacijami, ki so nujno potrebne za vložitev odškodninske tožbe – Objava odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, o ugotovitvi kršitve pravil o konkurenci na njegovem spletnem mestu – Zavezujoči učinek odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, ki še ni pravnomočna – Zadržanje ali pretrganje zastaralnega roka – Prekinitev postopka pred sodiščem, ki odloča o odškodninski tožbi – Direktiva 2014/104/EU – Člen 10 – Časovna veljavnost“

V zadevi C-21/24,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Zaragoza (gospodarsko sodišče št. 1 v Zaragoza, Španija) z odločbo z dne 10. januarja 2024, ki je na Sodišče prispela 12. januarja 2024, v postopku

CP

proti

Nissan Iberia SA,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi I. Jarukaitis, predsednik senata, K. Lenaerts, predsednik Sodišča v funkciji sodnika četrtega senata, M. Gavalec, A. Arabadjiev (poročevalec), sodnika, in R. Frenco, sodnica,

generalna pravobranilka: L. Medina,

sodna tajnica: L. Carrasco Marco, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 16. januarja 2025,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za CP M. Porto Corredoira in J. Suderow Rodríguez, abogados,
- za Nissan Iberia SA J. Alonso Menjón, O. Guardiola Bas, I. Torras Balcells in J. Zuloaga González, abogados,

* Jezik postopka: španščina.

- za špansko vlado P. Pérez Zapico in A. Pérez-Zurita Gutiérrez, agentki,
- za Evropsko komisijo S. Baches Opi in C. Zois, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 3. aprila 2025

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 101 PDEU v povezavi z načelom učinkovitosti.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebo CP in družbo Nissan Iberia SA (v nadaljevanju: Nissan) v zvezi s povračilom škode, ki naj bi nastala zaradi kršitve konkurenčnega prava, ki jo je storilo več podjetij, med njimi družba Nissan, in ki je bila ugotovljena v odločbi Comisión Nacional del Mercado y la Competencia (nacionalna komisija za trg in konkurenco, Španija) (v nadaljevanju: CNMC).

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba (ES) št. 1/2003

- 3 Člen 16 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101] in [102 PDEU] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205), naslovljen „Enotna uporaba zakonodaje Skupnosti o konkurenci“, v odstavku 1 določa:

„Kadar nacionalna sodišča odločajo o sporazumih, sklepih ali usklajenih ravnanjih v skladu s členom [101] ali členom [102 PDEU], ki so že predmet odločbe [Evropske k]omisije, ne morejo sprejeti odločitev, ki so v nasprotju s sprejeto odločbo Komisije. Prav tako se morajo izogibati odločitvam, ki bi nasprotovale odločbi, ki jo namerava sprejeti Komisija v že začetem postopku. Zato lahko nacionalno sodišče oceni, ali je potrebno, da svoje postopke ustavi. Ta obveznost ne posega v pravice in obveznosti iz člena [267 PDEU].“

Direktiva 2014/104/EU

- 4 Člen 10 Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije (UL 2014, L 349, str. 1), naslovljen „Zastaralni roki“, določa:

„1. Države članice v skladu s tem členom določijo pravila o zastaralnih rokih za vložitev odškodninskih tožb. Ta pravila določijo, kdaj začne teči zastaralni rok, njegov tek in okoliščine, v katerih se zastaralni rok prekine ali pretrga.

2. Zastaralni rok ne začne teči, dokler kršitev konkurenčnega prava ne preneha in tožnik ni seznanjen ali se od njega ne more razumno pričakovati, da je seznanjen z:

- (a) ravnanjem in dejstvom, da to ravnanje predstavlja kršitev konkurenčnega prava;
- (b) dejstvom, da mu je kršitev konkurenčnega prava povzročila škodo, in
- (c) identiteto kršitelja.

3. Države članice zagotovijo, da so zastaralni roki za vložitev odškodninskih tožb vsaj pet let.

4. Države članice zagotovijo, da se zastaralni roki pretrgajo ali, odvisno od nacionalnega prava, prekinejo, če organ, pristojen za konkurenco, sprejme ukrep za namen preiskave ali postopka zaradi kršitve konkurenčnega prava, s katerim je povezana odškodninska tožba. Pretrganje zastaranja preneha najprej eno leto po pravnomočnosti odločbe o kršitvi ali drugačnem zaključku postopka.“

5 Člen 21 te direktive, naslovljen „Prenos“, v odstavku 1 določa:

„Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 27. decembra 2016. Komisiji nemudoma sporočijo besedilo navedenih predpisov.

[...]“

6 Člen 22 navedene direktive, naslovljen „Časovna veljavnost“, v odstavku 1 določa:

„Države članice zagotovijo, da se nacionalni ukrepi, sprejeti na podlagi člena 21 za uskladitev z bistvenimi določbami te direktive, ne uporabljajo retroaktivno.“

Špansko pravo

7 Člen 1902 Código Civil (civilni zakonik) določa:

„Kdor s svojim ravnanjem ali opustitvijo po svoji krivdi ali zaradi malomarnosti drugemu povzroči škodo, mora povrniti povzročeno škodo.“

8 Člen 1968 tega zakonika določa:

„Enoletni zastaralni rok velja za:

[...]

2. Tožba za ugotovitev civilne odgovornosti zaradi pisnega ali ustnega obrekovanja oziroma na podlagi obveznosti, ki izhajajo iz krivde ali malomarnosti, iz člena 1902 od trenutka, ko se je oškodovanec seznanil z njimi.“

9 Člen 1973 navedenega zakonika določa:

„Zastaranje tožb se pretrga z vložitvijo tožbe pred sodiščem, izvensodnim zahtevkom upnika in vsakim dejanjem, s katerim dolžnik prizna dolg.“

10 Člen 74 Ley 15/2007 de Defensa de la Competencia (zakon 15/2007 o varstvu konkurence) z dne 3. julija 2007 (BOE št. 159 z dne 4. julija 2007, str. 28848), kakor je bil spremenjen z Real Decreto-ley 9/2017, por el que se transponen Directivas de la Unión Europea en los ámbitos financiero, mercantil y sanitario, y sobre el desplazamiento de trabajadores (kraljeva uredba-zakon 9/2017 o prenosu direktiv Evropske unije na finančnem, trgovinskem in zdravstvenem področju ter o gibanju delavcev) z dne 26. maja 2017 (BOE št. 126 z dne 27. maja 2017, str. 42820), določa:

„1. Zastaralni rok za vložitev tožbe za ugotovitev odgovornosti zaradi škode, nastale zaradi kršitve konkurenčnega prava, je pet let.“

2. Zastaralni rok začne teči, ko kršitev konkurenčnega prava preneha in je tožeča stranka seznanjena oziroma je mogoče razumno pričakovati, da je seznanjena z:

(a) ravnanjem in dejstvom, da to ravnanje predstavlja kršitev konkurenčnega prava;

(b) škodo, povzročeno z navedeno kršitvijo, in

(c) identiteto kršitelja.

3. Rok se pretrga, če organ, pristojen za konkurenco, začne preiskavo ali postopek izreka sankcij v zvezi s kršitvijo konkurenčnega prava, na katero se nanaša odškodninska tožba. To pretrganje preneha eno leto po datumu, ko odločba organa, pristojnega za konkurenco, postane pravnomočna oziroma ko se postopek konča kako drugače.

4. Rok se pretrga tudi z začetkom kakršnega koli postopka sporazumnega reševanja sporov v zvezi z zahtevkom za povrnitev povzročene škode. To pretrganje velja le za tiste stranke, ki sodelujejo ali so sodelovale oziroma so (bile) zastopane pri sporazumnem reševanju spora.“

11 Člen 75(1) zakona 15/2007, kakor je bil spremenjen s kraljevo uredbo-zakonom 9/2017, določa:

„Kršitev konkurenčnega prava, ki je ugotovljena s pravnomočno odločbo španskega organa, pristojnega za konkurenco, ali španskega sodišča, se za namene odškodninske tožbe, vložene pri španskem sodišču, šteje za neovrgljivo dokazano.“

12 Prva prehodna določba kraljeve uredbe-zakona 9/2017, s katero je bila v špansko pravo prenesena Direktiva 2014/104, naslovljena „Prehodna ureditev odškodninskih tožb zaradi kršitev konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije“, določa:

„1. Določbe člena 3 te kraljeve uredbe-zakona se ne uporabljajo retroaktivno.

2. Določbe člena 4 te kraljeve uredbe-zakona se uporabljajo izključno za postopke, uvedene po začetku njene veljavnosti.“

- 13 Člen 90(3) Ley 39/2015 del Procedimiento Administrativo Común de las Administraciones Públicas (zakon 39/2015 o skupnem upravnem postopku javnih uprav) z dne 1. oktobra 2015 (BOE št. 236 z dne 2. oktobra 2015, str. 89343), ki se uporablja v konkurenčnem pravu na podlagi člena 45 zakona 15/2007, določa:

„Odločba, s katero se postopek konča, je izvršljiva, če zoper njo ni mogoče vložiti rednega pravnega sredstva v upravnem sporu, lahko pa vsebuječasne določbe, potrebne za zagotovitev njene učinkovitosti, dokler ni izvršljiva, med katere spada tudi ohranitev morebitnih sprejetih zaščitnih ukrepov.

Kadar je odločba izvršljiva, se lahko začasno odloži, če zainteresirana oseba upravo obvesti, da namerava to dokončno upravno odločbo izpodbijati v upravnem sporu. Ta začasna odložitev preneha, če:

- (a) po izteku zakonsko določenega roka zainteresirana oseba odločbe ni izpodbijala v upravnem sporu;
- (b) kljub temu, da je zadevna oseba odločbo izpodbijala v upravnem sporu:
 - 1. pri tem izpodbijanju ni predlagala začasnega odloga izvršitve izpodbijane odločbe;
 - 2. sodišče pod pogoji, ki jih postavi, odloči o predlogu za začasno odložitev.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 14 CNMC je 23. julija 2015 sprejela odločbo, s katero je ugotovila, da je več podjetij, med njimi družba Nissan, kršilo člen 101 PDEU in člen 1 zakona 15/2007. Očitano protikonkurenčno ravnanje, pri katerem je šlo za izmenjavo poslovno občutljivih informacij med temi podjetji, se je končalo leta 2013.
- 15 CNMC je 28. julija 2015 na svojem spletnem mestu objavila sporočilo za javnost v zvezi s to odločbo.
- 16 Celotna navedena odločba je bila na tem spletnem mestu objavljena 15. septembra 2015.
- 17 Zoper njo je več storilcev domnevne kršitve, vključno z družbo Nissan, vložilo ničnostno tožbo, vendar jo je Tribunal Supremo (vrhovno sodišče, Španija) v delu, v katerem se je nanašala na družbo Nissan, leta 2021 potrdilo.
- 18 Oseba CP je marca 2023 pri predložitvenem sodišču vložila odškodninsko tožbo na podlagi odločbe CNMC (*follow-on damages action*), s katero je predlagala, naj se družbi Nissan naloži, naj ji povrne škodo, ki naj bi jo utrpela zaradi nakupa vozila, na ceno katerega je vplivala kršitev, ugotovljena v tej odločbi.
- 19 Družba Nissan je v obrambo v bistvu navedla, da je ta odškodninska tožba zastarala. Po mnenju te družbe je iz pravil o zastaranju iz civilnega zakonika razvidno, da začne enoletni zastaralni rok, ki velja za tako tožbo, teči od trenutka, ko je oškodovanec izvedel za zadevno kršitev konkurenčnega prava. V obravnavanem primeru naj oseba CP ob upoštevanju dejstva, prvič, da je bila odločba CNMC v celoti objavljena na spletnem mestu tega organa 15. septembra 2015, drugič, da je

CNMC v zvezi s tem objavila sporočilo za javnost, in tretjič, da se je o zadevi, v kateri je bila izdana ta odločba, v medijih obsežno poročalo na nacionalni ravni, ne bi mogla trditi, da na dan objave navedene odločbe na spletnem mestu CNMC ni bila seznanjena z informacijami, ki so nujne za vložitev navedene odškodninske tožbe. Družba Nissan tako trdi, da zastaralni rok začne teči tudi, če ta odločba še ni pravnomočna, zato je treba šteti, da je zastaralni rok začel teči 15. septembra 2015.

- 20 Po mnenju predložitvenega sodišča zastaralni roki, ki veljajo za odškodninske tožbe zaradi kršitev pravil o konkurenci, ne morejo začeti teči, dokler zadevna kršitev ne preneha in dokler oškodovanec ni izvedel oziroma ni mogel razumno vedeti za informacije, ki so nujno potrebne za vložitev odškodninske tožbe.
- 21 Če je bila ta kršitev ugotovljena z odločbo nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, to sodišče meni, da je mogoče šteti, da so se oškodovanci s temi informacijami seznanili ob objavi te odločbe na spletnem mestu tega organa. Zlasti ob tej objavi naj bi bil obstoj zadevne kršitve znan, storilci te kršitve natančno določeni, trajanje nezakonitega ravnanja navedeno, nastanek škode pa opredeljiv. Ker po mnenju navedenega sodišča nobeno pravno pravilo ne zahteva, da taka odločba postane pravnomočna, da bi nastala pravica do povračila škode, povzročene z zadevno kršitvijo, dejstvo, da je bilo zoper to odločbo pred sodiščem vloženo pravno sredstvo, ne more vplivati na izračun zastaralnega roka, ki velja za odškodninsko tožbo za povrnitev škode, nastale zaradi zadevne kršitve.
- 22 Predložitveno sodišče sicer meni, da je sodišče, ki odloča o odškodninski tožbi na podlagi odločbe organa, pristojnega za konkurenco, zoper katero je bila vložena ničnostna tožba, lahko vezano na ugotovitev obstoja kršitve iz te odločbe le, če je navedena odločba postala pravnomočna. Vendar naj bi lahko to sodišče v skladu z veljavnim procesnim pravom postopek, ki poteka pred njim, prekinilo, dokler navedena odločba ne postane pravnomočna. Poleg tega, če bi bila odškodninska tožba vložena zaradi kršitve pravil o konkurenci, ki bi bila hkrati predmet preiskave organa, pristojnega za konkurenco, naj bi lahko navedeno sodišče ta postopek prekinilo, dokler ta organ ne izda odločbe in dokler ta ne postane pravnomočna.
- 23 V obravnavanem primeru se je po mnenju tega sodišča oseba CP lahko seznanila z vsemi informacijami, ki so nujno potrebne za vložitev odškodninske tožbe, potem ko je bila na spletnem mestu CNMC odločba tega organa v celoti objavljena, potem ko je bilo v zvezi s tem objavljeno sporočilo za javnost, v katerem so bili oškodovanci izrecno pozvani, naj vložijo odškodninsko tožbo za škodo, nastalo zaradi zadevne kršitve, in potem ko se je o zadevi, ki je predmet te odločbe, v medijih obsežno poročalo na nacionalni ravni.
- 24 Navedeno sodišče v zvezi s tem dodaja, da za razliko od odločb CNMC, ki so objavljene na spletnem mestu tega organa, in od sporočila za javnost, ki je prav tako objavljeno na tem spletnem mestu, sodbe španskih sodišč, s katerimi lahko odločba navedenega organa postane pravnomočna, niso objavljene niti v sporočilu za javnost niti v *Boletín Oficial del Estado* (španski uradni list). Poleg tega naj bi bilo spletno mesto, na katerem so objavljene sodbe španskih sodišč, za širšo javnost težko dostopno.
- 25 Predložitveno sodišče v tem okviru kljub temu ugotavlja, da v nasprotju z njegovo razlago pravil, ki urejajo *dies a quo* zastaralnega roka, ki velja za odškodninske tožbe zaradi kršitev pravil o konkurenci, v nacionalni sodni praksi obstaja stališče, da zastaralni rok, ki velja za take odškodninske tožbe, vložene na podlagi odločbe CNMC, zoper katero je pri pristojnih sodiščih vložena ničnostna tožba, začne teči šele, ko ta odločba postane pravnomočna po sodnem

nadzoru. V skladu s tem stališčem iz sodne prakse naj se oškodovanec ne bi mogel seznaniti z informacijami, ki so nujno potrebne za vložitev njegove odškodninske tožbe, zgolj na podlagi objave celotne različice odločbe CNMC in sporočila za javnost na njenem spletnem mestu ter na podlagi medijskega poročanja o ustrezni zadevi na nacionalni ravni. Tako naj bi bilo treba šteti, da zastaralni rok začne teči šele, ko sodba na zadnji stopnji pritožbe postane pravnomočna. Vsekakor naj ne bi bilo smiselno vložiti odškodninske tožbe na podlagi odločbe CNMC in nato predlagati prekinitev postopka s to tožbo, da bi bilo mogoče ugotoviti, ali se je treba za utemeljitev te odškodninske tožbe opreti na to odločbo ali ne.

- 26 Po mnenju tega sodišča se zdi, da stališče iz navedene sodne prakse neupravičeno razlikuje med možnostjo in obveznostjo vložitve tožbe. Navedeno sodišče pa meni, da če je zadevna tožeča stranka seznanjena z informacijami, ki so nujno potrebne za to, da vloži odškodninsko tožbo, mora to storiti v za to določenih rokih.
- 27 V navedenih okoliščinah je Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Zaragoza (sodišče za gospodarske spore št. 1 v Zaragozi, Španija), ki je predložitveno sodišče, prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali v pravu Unije obstaja pravna podlaga za razlikovanje med možnostjo in obveznostjo vložitve odškodninske tožbe zaradi kršitve konkurenčnega prava ali, nasprotno, ko je oškodovanec seznanjen oziroma se lahko razumno pričakuje, da je seznanjen s tem, da je zaradi navedene kršitve utrpel škodo, in z identiteto storilca te kršitve, mora vložiti takšno tožbo, pri čemer začne teči zastaralni rok?
 2. Ali je treba za vložitev odškodninske tožbe pri sodišču počakati na pravnomočnost sankcije oziroma je treba, nasprotno, izhajati iz tega, da je mogoče vložiti odškodninsko tožbo in začne teči zastaralni rok, če so v odločbi [CNMC], ki je v celoti objavljena, navedeni identiteta storilcev zadevne kršitve, njeno natančno trajanje in blago, ki ga kršitev zadeva?
 3. Ali je treba za začetek teka zastaralnega roka objavo celotne sankcije na uradnem in javnem spletnem mestu CNMC šteti za enakovredno objavi povzetka odločbe Evropske komisije v *Uradnem listu Evropske unije*, glede na to, da se odločbe CNMC objavijo le na uradnem spletnem mestu?“

Predloga za ponovno odprtje ustnega dela postopka in za pridobitev podrobnejših podatkov od predložitvenega sodišča

- 28 Družba Nissan je z vlogo, vloženo v sodnem tajništvu Sodišča 17. aprila 2025, primarno predlagala, naj se na podlagi člena 83 Poslovnika Sodišča odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka. Podredno je Sodišče pozvala, naj na predložitveno sodišče naslovi zahtevo za podrobnejše podatke v skladu s členom 101 tega poslovnika.
- 29 Družba Nissan je v utemeljitev teh predlogov v bistvu navedla, prvič, da se je generalna pravobranilka v sklepnih predlogih oprla na dejanske in pravne okoliščine, ki jih je oseba CP navedla na obravnavi in o katerih se na tej obravnavi ni kontradiktorno razpravljalo, in drugič, da Sodišče ni dovolj poučeno o dejanskih in pravnih vprašanjih nacionalnega prava. Zlasti naj bi bilo treba pojasniti, prvič, podrobna pravila za pretrganje zastaralnega roka, ki velja za odškodninske tožbe, in, natančneje, učinke izvensodnih zahtevkov na pretrganje tega roka. V obravnavani zadevi naj bi bilo treba od predložitvenega sodišča zahtevati, naj pojasni, ali je oseba CP vložila

izvensodni zahtevek, in če ga je, njegovo vsebino ter stroške, povezane z njegovo vložitvijo. Drugič, koristno naj bi bilo navesti število odločb CNMC o izreku sankcij, ki so bile po sodnem nadzoru nad temi odločbami razglašene za nične. Tretjič, predložitveno sodišče naj bi bilo treba prositi, naj pojasni nekatere vidike španskega prava, ki se nanašajo zlasti na izvršljivost odločb CNMC, razlike med nacionalnimi pravili, ki urejajo objavo odločb CNMC, in pravili, ki urejajo objavo sodb španskih sodišč, ter stroške, povezane s pretrganjem zastaralnih rokov.

- 30 V zvezi s tem je treba, na prvem mestu, kar zadeva predlog za ponovno odprtje ustnega dela postopka, opozoriti, da je v skladu s členom 252, drugi odstavek, PDEU dolžnost generalnega pravobranilca, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih se v skladu s Statutom Sodišča Evropske unije zahteva njegovo sodelovanje. Sodišča ne zavezujejo niti ti predlogi niti obrazložitev, ki generalnega pravobranilca pripelje do njih (sodba z dne 19. marca 2020, Sánchez Ruiz in drugi, C-103/18 in C-429/18, EU:C:2020:219, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 31 V tem okviru je treba tudi navesti, da Statut Sodišča Evropske unije in Poslovnik strankam in zainteresiranim subjektom iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije ne dajeta možnosti, da v odgovor na sklepne predloge generalnega pravobranilca predložijo stališča. Zato nestrinjanje stranke ali zainteresiranih subjektov s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca, ne glede na vprašanja, ki jih preizkusi v njih, samo po sebi ne more biti razlog, ki bi upravičeval ponovno odprtje ustnega postopka (sodba z dne 19. marca 2020, Sánchez Ruiz in drugi, C-103/18 in C-429/18, EU:C:2020:219, točka 43 in navedena sodna praksa).
- 32 Iz tega izhaja, da predlogu družbe Nissan za ponovno odprtje ustnega dela postopka, glede na to, da z njim želi, da se ji omogoči odgovoriti na stališče, ki ga je zavzela generalna pravobranilka v sklepnih predlogih, ni mogoče ugoditi.
- 33 Kljub temu lahko Sodišče na podlagi člena 83 svojega poslovnika po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti če meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena, ali če stranka po koncu ustnega dela postopka navede novo dejstvo, ki je odločilno za odločitev Sodišča, ali če je treba v zadevi odločiti na podlagi trditve, o kateri stranke ali zainteresirani subjekti iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije niso razpravljali.
- 34 V obravnavanem primeru Sodišče po opredelitvi generalne pravobranilke meni, da ima na voljo vse potrebne elemente za odgovor na vprašanja, ki jih je postavilo predložitveno sodišče, in da v tej zadevi ni treba odločiti na podlagi trditve, o kateri zainteresirani subjekti niso razpravljali. Poleg tega predlog za ponovno odprtje ustnega dela postopka ne razkriva nobenega novega dejstva, ki bi lahko bilo ključno za odločitev, ki jo mora Sodišče sprejeti v tej zadevi.
- 35 Iz tega sledi, da ni treba odrediti ponovnega odprtja ustnega dela postopka.
- 36 Na drugem mestu, kar zadeva podredni predlog, s katerim družba Nissan Sodišče poziva, naj od predložitvenega sodišča zahteva podrobnejše podatke, zadostuje opozoriti, da je to, da lahko Sodišče v skladu s členom 101 svojega poslovnika od predložitvenega sodišča zahteva podrobnejše podatke, zgolj možnost, katere uporabo Sodišče presoja diskrecijsko v vsakem posameznem primeru (sodba z dne 3. decembra 2015, Banif Plus Bank, C-312/14, EU:C:2015:794, točka 32). Kot pa je bilo navedeno v točki 34 te sodbe, ima Sodišče na voljo vse potrebne elemente za odločanje o tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe. Iz tega sledi, da je treba tudi ta predlog zavrnilo.

Vprašanja za predhodno odločanje

- 37 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča mora Sodišče v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, ki je uveden s členom 267 PDEU, nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena. Poleg tega lahko Sodišče upošteva določbe prava Unije, na katere se nacionalno sodišče v svojem vprašanju ni sklicevalo (sodba z dne 12. januarja 2023, RegioJet, C-57/21, EU:C:2023:6, točka 92 in navedena sodna praksa). V zvezi s tem mora Sodišče iz vseh elementov, ki jih je predložilo nacionalno sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, izluščiti elemente prava Unije, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora (sodba z dne 22. junija 2022, Volvo in DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 38 Glede na vse elemente, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, je treba v obravnavanem primeru vprašanja za predhodno odločanje preoblikovati, da bi se temu sodišču dal koristen odgovor, ki mu bo omogočil rešitev spora, o katerem odloča.
- 39 Iz teh elementov namreč izhaja, da želi predložitveno sodišče zlasti ugotoviti, ali lahko oseba CP, ki meni, da je bila oškodovana zaradi kršitve konkurenčnega prava, ugotovljene z odločbo CNMC, ki je bila objavljena 15. septembra 2015 na spletnem mestu tega organa in ki je postala pravnomočna na podlagi sodbe Tribunal Supremo (vrhovno sodišče), izdane leta 2021, zahteva odškodnino za škodo, ki ji je bila povzročena, ali pa je njena odškodninska tožba, vložena marca 2023, zastarala.
- 40 V zvezi s tem je iz spisa, ki je na voljo Sodišču, razvidno, da je kraljeva uredba-zakon 9/2017, s katero je bila prenesena Direktiva 2014/104, začela veljati 27. maja 2017, to je približno pet mesecev po izteku roka za prenos, določenega v členu 21 te direktive. Predložitveno sodišče navaja, da je bil do začetka veljavnosti te uredbe-zakona, s katero je bila v špansko pravo prenesena navedena direktiva, zastaralni rok za odškodninske tožbe zaradi kršitve konkurenčnega prava urejen s splošno ureditvijo nepogodbene civilne odgovornosti in da je v skladu s členom 1968(2) civilnega zakonika enoletni zastaralni rok začel teči šele, ko je oseba, ki meni, da je oškodovana, izvedela za dejanja, ki so podlaga za odgovornost. To sodišče pojasnjuje, da po zakonodajni spremembi leta 2007 nacionalna zakonodaja ne zahteva več, da odločba nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, postane pravnomočna, da bi nastala pravica do odškodnine za škodo, povzročeno z zadevno kršitvijo. Predložitveno sodišče tako meni, da začne zastaralni rok za odškodninsko tožbo osebe CP teči z datumom objave odločbe CNMC na njenem spletnem mestu, to je 15. septembra 2015, in ne z datumom objave sodbe Tribunal Supremo (vrhovno sodišče), s katero je ta odločba postala pravnomočna leta 2021.
- 41 V tem okviru in zlasti ob upoštevanju dejstva, da so se pravila o zastaranju iz civilnega zakonika še naprej uporabljala približno pet mesecev po izteku roka za prenos Direktive 2014/104, je iz elementov, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, jasno razvidno, da se to sprašuje o združljivosti pravil o zastaranju, ki so veljala pred prenosom te direktive, zlasti v zvezi z določitvijo *dies a quo* zastaralnega roka, s členom 101 PDEU v povezavi z načelom učinkovitosti in po potrebi s členom 10 navedene direktive.
- 42 V teh okoliščinah je treba šteti, da želi predložitveno sodišče z vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu izvedeti, ali je treba člen 101 PDEU v povezavi z načelom učinkovitosti in po potrebi člen 10(2) Direktive 2014/104 razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, kot jo razlagajo pristojna nacionalna sodišča, v skladu s katero je pri določanju trenutka, ko začne teči

zastaralni rok za vložitev odškodninskih tožb zaradi kršitev pravil o konkurenci na podlagi odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, s katero je bila ugotovljena kršitev teh pravil, mogoče šteti, da se je oseba, ki meni, da je oškodovana, seznanila z nujno potrebnimi informacijami, ki so ji omogočale vložitev odškodninske tožbe, preden je ta odločba postala pravnomočna.

- 43 V zvezi s tem je treba za odgovor na postavljena vprašanja najprej preveriti časovno veljavnost člena 10 Direktive 2014/104, ki določa nekatere zahteve v zvezi z zastaralnim rokom, ki velja za odškodninske tožbe zaradi kršitev konkurenčnega prava, pri čemer zlasti določa najkrajše trajanje tega roka in najzgodnejši trenutek, ko lahko ta rok začne teči, ter okoliščine, v katerih se mora zadržati ali pretrgati.
- 44 Tako je treba opozoriti, da je člen 10 Direktive 2014/104 materialnopravna določba v smislu člena 22(1) te direktive. Na podlagi zadnjenavedene določbe pa so morale države članice zagotoviti, da se nacionalni ukrepi, sprejeti na podlagi člena 21 navedene direktive za uskladitev z njenimi materialnopravnimi določbami, ne uporabljajo retroaktivno (sodba z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 47).
- 45 Vendar je treba od izteka roka za prenos direktive nacionalno pravo razlagati tako, da je v skladu z vsemi določbami te direktive (sodba z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 48).
- 46 Zato je treba za določitev časovne veljavnosti člena 10 Direktive 2014/104 preveriti, ali je položaj iz postopka v glavni stvari nastal pred iztekom roka za prenos te direktive ali pa je ustvarjal učinke tudi po izteku tega roka (sodba z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 49).
- 47 Za to je treba glede na posebnosti pravil o zastaranju, njihovo naravo in mehanizem delovanja, zlasti v okviru odškodninske tožbe zaradi kršitve konkurenčnega prava, ugotoviti, ali se je na dan izteka roka za prenos Direktive 2014/104, to je 27. decembra 2016, zastaralni rok, določen z nacionalnim pravom, ki se uporablja za položaj iz postopka v glavni stvari, iztekel, kar pomeni, da je treba določiti trenutek, v katerem je ta zastaralni rok v skladu s tem pravom začel teči (sodba z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 50).
- 48 Zaradi neobstoja ureditve Unije na tem področju do izteka roka za prenos Direktive 2014/104 je bilo namreč treba v pravnem redu vsake države članice določiti podrobna pravila za uveljavljanje pravice zahtevati odškodnino za škodo, nastalo zaradi kršitve členov 101 in 102 PDEU, vključno s tistimi, ki se nanašajo na zastaralne roke, pri čemer je bilo treba spoštovati načeli enakovrednosti in učinkovitosti, od katerih zadnje zahteva, da pravila, ki se uporabljajo za pravna sredstva, s katerimi se zagotavlja varstvo pravic, ki jih imajo pravni subjekti zaradi neposrednega učinka prava Unije, dejansko ne onemogočajo ali pretirano otežujejo uveljavljanja pravic, ki jih daje pravni red Unije (sodba z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 51 in navedena sodna praksa).
- 49 V zvezi s tem iz zadnjenavedenega načela izhaja, da mora biti tudi pred iztekom roka za prenos Direktive 2014/104 nacionalna ureditev, ki določa datum začetka teka zastaralnega roka, trajanje in način zadržanja ali pretrganja tega roka, prilagojena posebnostim konkurenčnega prava in

ciljem izvajanja pravil tega prava s strani zadevnih oseb, da se ne izniči polna učinkovitost členov 101 in 102 PDEU (sodba z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 52 in navedena sodna praksa).

- 50 V tem okviru je treba opozoriti, da imata člena 101(1) PDEU in 102 PDEU neposredne učinke v odnosih med posamezniki in za zadevne posameznike ustvarjata pravice, ki jih morajo nacionalna sodišča varovati (sodba z dne 5. junija 2014, Kone in drugi, C-557/12, EU:C:2014:1317, točka 20 in navedena sodna praksa).
- 51 Polni učinek člena 101 PDEU in zlasti polni učinek prepovedi iz odstavka 1 tega člena bi bila ogrožena, če vsaka oseba, ki ji je kršitev konkurenčnega prava povzročila škodo, ne bi imela možnosti zahtevati odškodnino (sodbi z dne 5. junija 2014, Kone in drugi, C-557/12, EU:C:2014:1317, točka 21, in z dne 28. januarja 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, točka 61 in navedena sodna praksa).
- 52 Tako lahko vsak zahteva odškodnino za škodo, ki jo je utrpel, če obstaja vzročna zveza med navedeno škodo in omejevalnim sporazumom ali ravnanjem, ki je prepovedano s členom 101 PDEU (sodba z dne 5. junija 2014, Kone in drugi, C-557/12, EU:C:2014:1317, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 53 Pravica vsakogar, da zahteva odškodnino za tako škodo, krepi delovanje pravil Unije o konkurenci in lahko odvrta od ravnanj, ki bi lahko omejevala ali izkrivljala konkurenco, s čimer prispeva k ohranjanju učinkovite konkurence v Uniji (sodba z dne 28. januarja 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, točka 63).
- 54 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča ta pravica vsaki oškodovani osebi daje možnost zahtevati povrnitev škode, ki ji je bila povzročena z ravnanjem, ki bi lahko preprečevalo, omejevalo ali izkrivljalo konkurenco (glej v tem smislu sodbe z dne 20. septembra 2001, Courage in Crehan, C-453/99, EU:C:2001:465, točka 25; z dne 13. julija 2006, Manfredi in drugi, od C-295/04 do C-298/04, EU:C:2006:461, točka 60, in z dne 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisija, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, točka 201).
- 55 V zvezi s tem je funkcija zastaralnih rokov, ki veljajo za navedeno pravico, načeloma ta, da na eni strani zagotavljajo varstvo pravic oškodovane osebe, ki mora imeti na voljo dovolj časa, da zbere ustrezne informacije za morebitno tožbo, in da na drugi strani preprečijo, da lahko oškodovana oseba v škodo osebe, ki je odgovorna za nastanek škode, neomejeno odlaša z uveljavljanjem svoje pravice do odškodnine. Ta rok tako pravzaprav ščiti tako oškodovano osebo kot osebo, ki je odgovorna za nastanek škode (glej v tem smislu sodbo z dne 22. junija 2022, Volvo in DAF Trucks, C-267/20, EU:C:2022:494, točka 45 in navedena sodna praksa).
- 56 Opozoriti je tudi treba, da bi bilo uveljavljanje pravice zahtevati povrnitev nastale škode zaradi kršitve konkurenčnega prava praktično onemogočeno ali pretirano oteženo, če bi zastaralni roki za vložitev odškodninskih tožb zaradi kršitev določb konkurenčnega prava začeli teči, preden je kršitev prenehala in preden se je oškodovanec seznanil ali preden je od njega razumno pričakovati, da se je seznanil z informacijami, ki so nujno potrebne za vložitev njegove odškodninske tožbe (glej v tem smislu sodbo z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 55 in navedena sodna praksa).
- 57 Kar zadeva prvi pogoj iz prejšnje točke te sodbe, ki se nanaša na prenehanje kršitve, v obravnavani zadevi ni sporno, da je kršitev prenehala leta 2013.

- 58 Kar zadeva drugi pogoj iz iste točke, in sicer da se oškodovanec seznanil z informacijami, ki so nujno potrebne za vložitev njegove odškodninske tožbe, je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da so med temi informacijami obstoj kršitve konkurenčnega prava, obstoj škode, vzročna zveza med to škodo in to kršitvijo ter identiteta povzročitelja te škode (glej v tem smislu sodbo z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 64 in navedena sodna praksa).
- 59 Brez navedenih informacij je namreč za oškodovanca izjemno težko ali celo nemogoče pridobiti odškodnino za škodo, ki mu je bila povzročena s to kršitvijo (sodba z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 65).
- 60 V zvezi s tem mora nacionalno sodišče, ki odloča o odškodninski tožbi, določiti trenutek, od katerega je mogoče razumno šteti, da se je oškodovanec seznanil z navedenimi informacijami. Za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja spora o glavni stvari je namreč pristojno izključno nacionalno sodišče. Vendar lahko Sodišče, ko odloča o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, poda pojasnila, ki nacionalno sodišče usmerjajo pri tej določitvi (glej v tem smislu sodbo z dne 18. aprila 2024, Heureka Group (Spletne storitve primerjave cen), C-605/21, EU:C:2024:324, točka 66 in navedena sodna praksa).
- 61 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je v skladu z nacionalno ureditvijo odgovornost storilca kršitve pravil o konkurenci načeloma mogoče uveljavljati bodisi s tem, da oškodovanec vloži odškodninsko tožbo pri pristojnem nacionalnem sodišču, če taka kršitev ni bila ugotovljena v odločbi nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, bodisi z vložitvijo take tožbe po tem, ko je ta organ sprejel tako odločbo.
- 62 Predložitveno sodišče pa poudarja, da nobeno pravno pravilo ne zahteva, da taka odločba postane pravnomočna, da bi nastala pravica do odškodnine za škodo, povzročeno z zadevno kršitvijo.
- 63 To sodišče kljub temu pojasnjuje, da je v skladu z nacionalno ureditvijo sodišče, ki odloča o odškodninski tožbi, vloženi po izdaji odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, s katero je bila ugotovljena kršitev in zoper katero je bila vložena ničnostna tožba, lahko vezano na ugotovitev obstoja te kršitve le, če je ta odločba postala pravnomočna.
- 64 Tako je očitno, da za razliko od odločb Komisije, pri katerih gre za odločanje o sporazumih, sklepih ali usklajenih ravnanjih iz člena 101 ali 102 PDEU, ki so na podlagi člena 16(1) Uredbe št. 1/2003 za nacionalna sodišča zavezujoči, tako da ta sodišča ne morejo sprejeti odločitev, ki bi bile v nasprotju s takimi odločbami, v obravnavanem primeru odločba nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, s katero je bila ugotovljena kršitev pravil o konkurenci, katere veljavnost se je izpodbijala po sodni poti, nima takega značaja. Iz tega sledi, da ima sodišče, ki odloča o odškodninski tožbi, ki je bila vložena po izdaji take odločbe, v primeru tožbe, vložene zoper to odločbo, na voljo informacije, ki niso dokončne.
- 65 Tako v primerih, v katerih morebitni storilec kršitve konkurenčnega prava Unije, ugotovljene v odločbi nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, z ničnostno tožbo izpodbija ugotovitve tega organa v zvezi z naravo ter stvarnim, osebnim, časovnim in ozemeljskim obsegom te kršitve, tako da sodišče, ki odloča o odškodninski tožbi, ki se nanaša na navedeno kršitev, ni vezano na navedene ugotovitve, ni mogoče šteti, da bi se oškodovanec pred tem sodiščem dejansko lahko oprl na navedeno odločbo, da bi utemeljil svojo tožbo zoper morebitnega storilca kršitve.

- 66 V takem primeru bi bilo poseženo v možnost oškodovanca, da vloži odškodninsko tožbo na podlagi odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco (*follow-on damages action*), in tej osebi bi bilo uveljavljanje pravice zahtevati odškodnino pretirano oteženo.
- 67 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da ker je sodišče, ki odloča o odškodninski tožbi, vezano na ugotovitev obstoja zadevne kršitve le, če je odločba nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, postala pravnomočna, ni mogoče razumno šteti, da se je oškodovanec seznanil z informacijami, ki so nujno potrebne za vložitev odškodninske tožbe na podlagi te odločbe, in zato zastaralni rok ne more začeti teči, dokler navedena odločba ne postane pravnomočna.
- 68 Pojasniti je treba, da te razlage v obravnavanem primeru ne omajajo niti podrobna pravila o zadržanju in/ali pretrganju zastaralnega roka niti pravila v zvezi s prekinitvijo postopka pred sodiščem, ki odloča o odškodninski tožbi, kot izhajajo iz spisa, ki je na voljo Sodišču.
- 69 Prvič, glede morebitnega zadržanja zastaralnega roka iz tega spisa ni razvidno, da bi bilo o takem zadržanju mogoče odločiti, ker je bila pri pristojnih sodiščih vložena tožba za razglasitev ničnosti zadevne odločbe CNMC, niti da se tako zadržanje nujno nadaljuje do datuma objave sodbe, s katero je ta odločba postala pravnomočna.
- 70 Drugič, v zvezi s pretrganjem zastaralnega roka je iz navedenega spisa razvidno, da se ta rok lahko pretrga z izvensodnim zahtevkom oškodovanca, s katerim se domnevnega storilca kršitve pozove, naj mu povrne škodo, in sicer z začetkom pravnega postopka ali s predlogom za sprejetje predhodnih ukrepov za zbiranje informacij in/ali dokumentov, ki so bistveni za pripravo vložitve odškodninske tožbe.
- 71 Vendar je treba ugotoviti, da so ti razlogi za prekinitve neodvisni od vložitve tožbe za razglasitev ničnosti zadevne odločbe CNMC pri pristojnih sodiščih. Zato je treba šteti, da z nobenim od navedenih razlogov za pretrganje ni mogoče dovolj učinkovito zagotoviti, da enoletni zastaralni rok, ki ga določa nacionalna ureditev, ne poteče pred koncem sodnih postopkov, v katerih zadevna odločba postane pravnomočna.
- 72 Tretjič, v zvezi z možnostjo sodišča, ki odloča o odškodninski tožbi, da prekine postopek, kadar je navedena tožba vložena na podlagi odločbe organa, pristojnega za konkurenco, zoper katero je bila vložena ničnostna tožba, dokler navedena odločba ne postane pravnomočna, je iz predložitvene odločbe razvidno, da ta prekinitve ni samodejna, saj ima sodišče, ki odloča o sporu, v zvezi s tem diskrecijsko pravico.
- 73 Kot je generalna pravobranilka v bistvu navedla v točki 83 sklepnih predlogov, je predlog za prekinitve postopka vsekakor mogoče vložiti šele po vložitvi odškodninske tožbe, kar pomeni, da je treba to tožbo vložiti pred iztekom zastaralnega roka. V teh okoliščinah ni mogoče šteti, da lahko možnost predlagati prekinitve postopka izpolnjuje zahteve iz člena 101 PDEU in načela učinkovitosti.
- 74 Po tem pojasnilu je treba navesti, da pogoj v zvezi s seznanjenostjo z informacijami, ki so nujno potrebne za vložitev odškodninske tožbe na podlagi odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, ne zahteva le, da ta odločba postane pravnomočna, ampak tudi, da so te informacije, ki izhajajo iz pravnomočne odločbe, ustrezno objavljene.

- 75 Da bi bilo v zvezi s tem mogoče razumno šteti, da ima oškodovanec na voljo informacije, ki so nujno potrebne za vložitev odškodninske tožbe, od datuma objave sodbe, s katero je bila zadevna odločba nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, dokončno potrjena, mora biti ta sodba uradno objavljena, biti mora prosto dostopna širši javnosti in datum njene objave mora biti iz nje jasno razviden.
- 76 V obravnavanem primeru je oseba CP odškodninsko tožbo vložila marca 2023 na podlagi odločbe CNMC, ki je bila sprejeta 23. julija 2015, 15. septembra 2015 pa objavljena na spletnem mestu tega organa in je, kar zadeva družbo Nissan, postala pravnomočna na podlagi sodbe Tribunal Supremo (vrhovno sodišče), razglašene leta 2021.
- 77 Poleg tega je iz predložitvene odločbe razvidno, da je spletno mesto, na katerem so objavljene sodbe španskih sodišč, spletno mesto Centro de Documentación Judicial (Cendoj) (sodni dokumentacijski center) pri Consejo General del Poder Judicial (splošni sodni svet, Španija), ki je v bistvu podatkovna zbirka sodne prakse, ki je prosto dostopna širši javnosti.
- 78 Zato je mogoče razumno šteti – kar mora preveriti predložitveno sodišče – da se je oseba CP na dan objave sodbe Tribunal Supremo (vrhovno sodišče), s katero je odločba CNMC leta 2021 postala pravnomočna, seznanila z vsemi potrebnimi informacijami, ki so ji omogočale vložitev odškodninske tožbe.
- 79 Iz tega sledi, kot izhaja iz točk od 76 do 78 te sodbe, da na dan izteka roka za prenos Direktive 2014/104, to je 27. decembra 2016, ne le, da se zastaralni rok ni iztekel, ampak sploh še ni začel teči.
- 80 Položaj iz postopka v glavni stvari torej ni nastal pred iztekom roka za prenos te direktive, tako da se člen 10 te direktive v obravnavanem primeru uporablja *ratione temporis* in ne zdi se, da bi odškodninska tožba osebe CP zastarala.
- 81 V zvezi s tem, ker vsebina člena 10(2) Direktive 2014/104 glede določitve trenutka, ko začne teči zastaralni rok, v bistvu odraža sodno prakso Sodišča, ki se nanaša na člena 101 in 102 PDEU ter na načelo učinkovitosti, se preudarki iz te sodbe v zvezi z začetkom teka zastaralnega roka, ki velja za odškodninske tožbe zaradi kršitev pravil o konkurenci, vloženi na podlagi odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, s katero je bila ugotovljena kršitev, uporabljajo tudi za razlago člena 10(2) Direktive 2014/104.
- 82 Glede na zgornje preudarke je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da je treba člen 101 PDEU v povezavi z načelom učinkovitosti in člen 10(2) Direktive 2014/104 razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, kot jo razlagajo pristojna nacionalna sodišča, v skladu s katero je pri določanju trenutka, ko začne teči zastaralni rok za vložitev odškodninskih tožb zaradi kršitev pravil o konkurenci na podlagi odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, s katero je bila ugotovljena kršitev teh pravil, mogoče šteti, da se je oseba, ki meni, da je oškodovana, seznanila z nujno potrebnimi informacijami, ki so ji omogočale vložitev odškodninske tožbe, preden je ta odločba postala pravnomočna.

Stroški

- 83 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Člen 101 PDEU v povezavi z načelom učinkovitosti in člen 10(2) Direktive 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije

je treba razlagati tako, da

nasprotujeta nacionalni ureditvi, kot jo razlagajo pristojna nacionalna sodišča, v skladu s katero je pri določanju trenutka, ko začne teči zastaralni rok za vložitev odškodninskih tožb zaradi kršitev pravil o konkurenci na podlagi odločbe nacionalnega organa, pristojnega za konkurenco, s katero je bila ugotovljena kršitev teh pravil, mogoče šteti, da se je oseba, ki meni, da je oškodovana, seznanila z nujno potrebnimi informacijami, ki so ji omogočale vložitev odškodninske tožbe, preden je ta odločba postala pravnomočna.

Podpisi